

KS. MAREK CHOJNOWSKI*

PRZEPOWIADANIE MISTERIUM KRZYŻA NA PODSTAWIE MODLITW MSZALNYCH ZE ŚWIĘTA PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚWIĘTEGO

Mszał rzymski zawiera stałe i zmienne elementy Mszy świętej. Zapisane są w nim wskazówki do poprawnego sprawowania Najświętszej Ofiary oraz szczególnych celebracji związanych z poszczególnymi obchodami i okresami roku liturgicznego. Powstał on z połączenia następujących ksiąg: sakramentarza, lekcjonarza, graduálu i *Ordines Romani*¹. Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium* Soboru Watykańskiego II zaleca, aby homilia liturgiczna swoją treść czerpała przede wszystkim ze źródeł Pisma Świętego i liturgii².

W artykule omówione zostaną modlitwy mszalne w świetle formularza Mszy świętej ze Święta Podwyższenia Krzyża Świętego, 14 września, Mszału Rzymskiego dla diecezji polskich wydanym w Poznaniu 1986 r. Modlitwy te mają posłużyć za punkt wyjścia przepowiadania misterium krzyża.

Głoszenie wydarzenia krzyża w homilii

Teksty omawianego formularza mszalnego wskazują na krzyż Jezusa Chrystusa jako na wydarzenie chwalebne i źródło naszego zbawienia. Trzeba podkreślić, iż chrześcijaństwo wyrasta z misterium krzyża, paschy i zmartwychwstania Jezusa. Chrystus zapowiadając *swoją godzinę*, mękę i ukrzyżowanie zawsze łączył je ze zmartwychwstaniem: „Oto idziemy do Jerozolimy: tam Syn Człowieczy zostanie wydany arecykapłanom i uczynom w Piśmie. Oni skążą Go na śmierć i wydadzą poganom na wyszydzenie, ubiczowanie i ukrzyżowanie, a trzeciego dnia zmartwychwstanie” (Mt 20,18-19). Po Zmartwychwstaniu Jezus ukazuje uczniom ścisły związek krzyża i zmartwychwstania z chwałą należną Ojcu. Od tej pory treści te staną się scenariuszem ewangeliza-

* ks. mgr lic. Marek Chojnowski – doktorant na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; e-mail: chojno0@wp.pl

¹ Por. B. Nadolski, *Leksykon Liturgii*, Poznań 2006, s. 991.

² Konstytucja o Liturgii świętej 35.

cji świata, głoszenia Ewangelii w Chrystusowym Kościele³. Jezus Chrystus jest w Biblii przede wszystkim Mesjaszem, długo oczekiwanym królem zapowiedzianym już przez proroków Starego Testamentu, jest również Synem Bożym⁴. Kieruje swoje nauczanie i śmierć na krzyżu do wszystkich narodów na ziemi.

Ewangelie charakteryzują człowieczeństwo Jezusa Chrystusa, są świadectwem Jego nauczania i dokonanego odkupienia⁵. Sprawowanie liturgii jest aktualizacją tego dzieła i uświęcaniem ludu. Jednak, jak uczy Sobór Watykański II: „Liturgia nie wyczerpuje całej działalności Kościoła, gdyż zanim ludzie mogą zbliżyć się do liturgii, muszą być wezwani do wiary i nawrócenia”⁶. Wezwanie do wiary i zachęcanie słuchaczy do zmiany postępowania to zadanie homilii mszalnej, która bezpośrednio przygotowuje uczestników liturgii do zbawczych wydarzeń. W swym aspekcie kerygmatycznym budzi pragnienie Boga, a przez parenezę⁷ gruntuje je. Tak więc istnieje ścisła zależność między głębokim przeżyciem liturgicznego misterium a homilią.

Teksty liturgiczne są aktualizacją tekstów biblijnych, gdyż swoje treściowe źródło mają w Biblii i Tradycji Kościoła. To w nich dochodzi do głosu biblijne *hodie*, które w liturgii ma swoje dopełnienie⁸. Potwierdza to Sobór Watykański II: „Jakkolwiek święta liturgia jest przede wszystkim oddawaniem czci Bożemu Majestatowi, zawiera jednak również bogatą treść dla pouczenia wiernego ludu. W liturgii bowiem Bóg przemawia do swego ludu, Chrystus w dalszym ciągu głosi Ewangelię, lud zaś odpowiada Bogu śpiewem i modlitwą”⁹.

Homilia, przypisana do celebracji liturgicznej danego dnia kalendarza liturgicznego, to wykład tajemnic wiary i zasad życia chrześcijańskiego¹⁰. Nie można głosić jej w oderwaniu od tekstów biblijnych i teologii roku liturgicznego¹¹.

Ofiara i posłuszeństwo w modlitwach liturgicznych

Wraz z przyjściem Jezusa Chrystusa na ziemię rozpoczyna się czas zbawienia, którego dopełnieniem jest Jego cierpienie, śmierć i chwalebne zmartwychwstanie (por. Mk 1,14). Syn Boży, nie mając grzechu, stał się człowiekiem i jak każdy człowiek umarł. Jego śmierć jako Boga – Człowieka miała wartość nieporównywalnie większą niż kogokolwiek innego, gdyż tylko Jego krew mogła zmyć nasze grzechy. Zbawienie dokonane przez Jezusa, mocą jego śmierci i zmartwychwstania, nie jest czymś magicznym czy automatycznym.

³ Por. S. Koperek, *Krzyż w liturgii katolickiej*, w: *Teologia krzyża w ujęciu ekumenicznym (materiały z sympozjum)*, red. Z. Kijas, Kraków 1994, s. 27.

⁴ Por. M. Bednarz, *Ewangelie synoptyczne*, Tarnów 1999, s. 137.

⁵ Por. A. Läßle, *Od egzegezy do katechezy*, przekł. B. Białecki, t. II, Warszawa 1986, s. 235.

⁶ KL 8.

⁷ Pareneza z greckiego *paránesis* – „zachęcanie” – inaczej porada, napomnienie, pouczenie.

⁸ Por. H. Simon, *Teksty liturgiczne jako źródło przepowiadania*, w: *Liturgia i przepowiadanie*, red. W. Przyczyna, Kraków 2010, s. 173.

⁹ KL 33.

¹⁰ Por. W. Broński, *Homilia w dokumentach Kościoła współczesnego*, Lublin 1999, s. 42.

¹¹ H. Simon, *Teksty liturgiczne jako źródło przepowiadania*, dz. cyt., s. 177.

Bóg powołał swojego sługę i celowo Go wywyższył i otoczył opieką. Sługa ten będący Chrystusem dociera do nas wszystkich poprzez swoją śmierć na krzyżu. Daje nam zbawienie i odkupienie za nasze grzechy¹².

Zbawienie dokonane dwa tysiące lat temu dociera do nas przez liturgię. Celebracja liturgiczna w Święto Podwyższenia Krzyża Świętego obwieszcza dzieło odkupienia, które kończy się nie śmiercią krzyżową, lecz zmartwychwstaniem¹³. Podkreśla to badany formularz, gdzie w modlitwie kolekty przewodniczący liturgii przypomina prawdę o odkupieńczej śmierci Chrystusa i w imieniu zgromadzenia prosi Boga, by dokonało się poznanie tej tajemnicy już tu, na ziemi i by wszyscy „mogli otrzymać jej owoce w niebie”¹⁴. Zatem ta oracja jest zaproszeniem do poznania i przeżycia misterium męki Jezusa Chrystusa na krzyżu ponownie, przez uczestnictwo w sprawowaniu Mszy św.

Modlitwa ta wskazuje jak bardzo Jezus Chrystus był posłuszny woli swojego Ojca i jak chciał cierpieć, ponosząc śmierć na krzyżu, by wszyscy ludzie zostali zbawieni. Liturgia uczy każdego chrześcijanina jak postępować i wskazuje na posłusznego, aż do śmierci krzyżowej, Jezusa Chrystusa a także na Jego dzieło, które przyniosło i do dziś przynosi zbawienie, przez ofiarę Mszy świętej. Posłuszeństwo jest najwyższym i najdoskonalszym stopniem miłości.

Katechizm Kościoła Katolickiego naucza, że „być posłusznym w wierze oznacza poddać się w sposób wolny usłyszanemu słowu, ponieważ jego prawda została zagwarantowana przez Boga, który jest samą Prawdą”¹⁵. O posłuszeństwie w wierze Bogu, który się objawia w słowie Bożym, przypomina Sobór Watykański II¹⁶. Kaznodzieja, mówiąc o posłuszeństwie Chrystusa i wskazując na Jego krzyż, powinien zwrócić uwagę na fakt, że podporządkowanie się wierze wynika z dobrowolnego wyboru przez człowieka systemu pewnych wartości i konsekwentnemu poddaniu się im. Naturalną konsekwencją przyjęcia chrztu św. jest przyjęcie wiary każdego dnia na wzór Chrystusa, który był posłuszny aż do śmierci krzyżowej, dlatego Bóg Go wywyższył (por. Flp 2, 8-9). Posłuszeństwo woli Bożej jest konieczne w życiu człowieka, aby mógł on realizować swoje powołanie i osiągnąć zbawienie¹⁷.

Jeszcze mocniej akcentuje to Modlitwa nad darami, gdzie ofiara Jezusa na krzyżu jest utożsamiana z ofiarą eucharystyczną: „Prosimy Cię, Boże, niech nas oczyści z wszystkich grzechów Ofiara Twojego Syna, która na ołtarzu krzyża zgładziła winy całego świata”¹⁸. Głosząc homilię w to święto i mówiąc o zbawiennej śmierci, warto zwrócić uwagę, że męka i śmierć Jezusa nie są wynikiem przypadkowych zdarzeń. Wydanie niewinnego człowieka przez

¹² Por. T. Brzegowy, *Męka i śmierć Mesjasza według pieśni Izajasza o Słudze Jahwe*, w: *Krzyż Twój uwielbimy*, red. R. Bartnicki, T. Brzegowy, A. Czaja, Tarnów 2011, s. 41.

¹³ Por. J. Kudasiewicz, *Zbawienie przyszło przez krzyż*, w: WA 1-2(1984), s.197-198.

¹⁴ Mszał Rzymski dla Diecezji Polskich, Poznań 1986, s. 178’.

¹⁵ KKK 144.

¹⁶ Por. Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym 5.

¹⁷ M. Ozorowski, *Posłuszeństwo wiary*, w: *Zeszyty Odnowy w Duchu Świętym*, 6(2006), s. 43.

¹⁸ MRdP, s. 178’.

pewną grupę ludzi na śmierć krzyżową za czasów Poncjusza Piłata, jest częścią Bożego planu zbawienia. Ten boży zamysł ma głęboki zbawczy sens, nie jest dziełem przypadku. Warto podkreślić, iż od tamtego wydarzenia na Golgocie rozpoczął się w dziejach ludzkich zbawienny *kairos*. Bóg wkracza w historię człowieka, czas właściwy, odpowiedni, by każdy z ludzi osobiście mógł przyjąć zbawienie. Św. Jan Paweł II wzywał, by cały Kościół umiał wykorzystywać ten zbawczy *kairos* – czas łaski, w którym Bóg objawia swoje zbawienie¹⁹.

Modlitwa liturgiczna wskazując głęboki sens cierpienia i śmierci Jezusa Chrystusa na krzyżu podkreśla posłuszeństwo Jezusa wobec woli Ojca: „Syn Twój posłuszny Twojej woli poniósł śmierć na krzyżu”²⁰. Przez co Kościół chce przypomnieć słowa Chrystusa z mowy eucharystycznej: „Z nieba zstąpiłem nie po to, aby pełnić swoją wolę, ale wolę Tego, który Mnie posłał. Jest wolą Tego, który Mnie posłał, abym ze wszystkiego, co Mi dał, niczego nie stracił (...). To bowiem jest wolą Ojca mego, aby każdy, kto widzi Syna i wierzy w Niego, miał życie wieczne” (J 6,39-40).

Chrystus pokonał szatana na krzyżu

Krzyż jest znakiem zwycięstwa Chrystusa nad szatanem i śmiercią²¹. Dzieło odkupienia, którego dokonał Jezus na drzewie krzyża, związane jest z grzechem pierworodnym. Przez grzech pierwszych rodziców diabeł uzyskał swiste panowanie nad człowiekiem i choć człowiek może dalej pozostać wolnym to jednak jego natura została zraniona i ma skłonność do zła²². Dopiero zwycięstwo nad śmiercią i szatanem dokonane przez Syna Bożego kładzie temu koniec. Tę prawdę akcentuje proponowana prefacja o Krzyżu Świętym nr 50²³. Dobitniej wyraża zniweczenie przez Syna Bożego podstępów szatana u początków życia w Raju: „Na drzewie rajskim śmierć wzięła początek, na drzewie Krzyża powstało nowe życie, a szatan, który na drzewie zwyciężył, na drzewie również został pokonany, przez naszego Pana Jezusa Chrystusa”²⁴.

Chwalebna i zbawienna prawda wyraża w sposób paradoksu, gdzie zestawia dwa drzewa: rajske i drzewo krzyża oraz dwa podmioty: szatana i Jezusa Chrystusa. Już sama konstrukcja prefacji może być schematem homilii. Zło jest bezwzględne w swojej natarczywości i sile, a zarazem podstępne, jawiąc się jako kusząca propozycja wolności i dobra. Zdajemy sobie sprawę, że o własnych, siłach nikt z ludzi nie jest w stanie obronić się przed napaścią złych duchów. W Apokalipsie świętego Jana znajdujemy bardzo pocieszającą wiadomość: Szatan i jego aniołowie już przegrali decydującą batalię. Diabeł, piekło i śmierć zostały definitywnie i na zawsze pokonane poprzez mękę, śmierć

¹⁹ Por. Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Ecclesia in Africa* 9.

²⁰ MRdP, s. 178°.

²¹ Tamże, s. 177°.

²² Por. KKK 407.

²³ MRdP, s. 178°.

²⁴ Tamże, s. 67*.

i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Szatan przegrał walkę z Michałem i „został strącony na ziemię, a z nim zostali strąceni jego aniołowie” (Ap 12,9).

Zbawiciel zaprasza każdego człowieka do udziału w swoim zwycięstwie. W tym celu Jezus ustanowił Eucharystię. Dzięki Mszy św. mamy stałą możliwość uczestniczenia w największym wydarzeniu w historii ludzkości: śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa, czyli w ostatecznym zwycięstwie nad szatanem, grzechem i śmiercią. Chociaż jesteśmy w nieustannej walce z mocami zła, to jednak dzięki Chrystusowi, który w sakramentach pokuty i Eucharystii uobecnia swoje definitywne zwycięstwo, możemy w naszej osobistej walce z siłami zła zwyciężać diabelskie pokusy, powstawać z największych upadków, rozrywać łańcuchy wszelkich zniewoleń i uzdrawiać po ludzku nieuleczalne rany²⁵.

Mówiąc o zwycięstwie Jezusa nad Szatanem, myślę, że warto byłoby w homilii wskazywać na krzyż, jak to czynił św. Piotr w Jerozolimie: „Mężowie izraelscy, słuchajcie tego, co mówię: Jezusa Nazarejczyka, Męża, którego posłannictwo Bóg potwierdził wam niezwykłymi czynami, cudami i znakami, jakich Bóg przez Niego dokonał wśród was, o czym sami wiecie, tego Męża, który z woli postanowienia i przewidzenia Bożego został wydany, przybiliście rękami bezbożnych do krzyża i zabiliście. Lecz Bóg wskrzesił Go, zerwawszy więzy śmierci, gdyż niemożliwe było, aby ona panowała nad Nim” (Dz 2, 22-24). Podobnie dawał świadectwo św. Paweł: „Głosimy [wam] Chrystusa ukrzyżowanego, który jest (...) mocą Bożą i mądrością Bożą” (1 Kor 1,23-24).

Należy również wskazać w homiliach skutki zła oraz zmagania się ze złem, z akcentowaniem zwycięstwa Jezusa nad szatanem. Uwypuklić, że uczestniczymy w tym zwycięstwie ilekroć sprawujemy Eucharystię, przyjmujemy łaskę Bożą, którą możemy utracić, gdyż jesteśmy skłonni do grzechu. Przypomina o tym św. Paweł: „Przechowujemy zaś ten skarb w naczyniach glinianych, aby z Boga była owa przeogromna moc, a nie z nas”. (2 Kor 4,7). W homiliach nie powinno brakować przestrogi, którą kieruje św. Piotr: „Bądźcie trzeźwi! Czuwajcie! Przeciwnik wasz, diabeł, jak lew ryczący krąży, szukając kogo by pożreć. Mocni w wierze przeciwstawcie się jemu.” (1 P 5,8-9).

Chwała krzyża

Uroczystą chlubę z krzyża wyraża Antyfona na wejście, w wydarzeniu krzyża jest: „nasze zbawienie, życie i zmartwychwstanie”²⁶. Chrześcijanin otacza chwałą krzyż Chrystusa. „Nie daj Boże bym miał się chlubić z czego innego niż z krzyża Pana” (por. Ga 6,14). Ofiara krzyża nadaje sens ludzkiej egzystencji a i dla św. Pawła jest powodem do chwały. Ale wcześniej śmierć krzyżowa była ogromnym zgorzeniem. Tak wielkim, że przez pierwsze dziesięcio-

²⁵ Por. M. Piotrowski, *Eucharystia – zwycięstwo ostateczne*, „Miłujcie się” 2(2005), http://www.milujciesie.org.pl/nr/temat_numeru/eucharystia_zwyciestwo_ostateczne.html (odczyt: 03.03.2012).

²⁶ MRdP 178’.

lecia chrześcijanie nie używali tego znaku zarówno w symbolice jak i w liturgii. Był to znak zhańbienia i opuszczenia ze strony Boga (por. Pwt 21,23; Ga, 3,13). Paweł wyszedł wtedy poza swoją epokę i spojrzął na krzyż oczyma pełnymi wiary i odkrył, że jest on triumfem, chwałą bożą. Jest on miejscem gdzie miłość Boga dosięga największego ludzkiego poniżenia i wyniszczenia²⁷.

Liturgia pokazuje w tym szczególnym, świątecznym dniu w Kościele jak ważny jest krzyż w życiu człowieka wierzącego. Jak bardzo jest nam potrzebny. Chrystus poprzez uniżenie samego siebie, posłuszeństwo Bogu Ojcu, wydał się na śmierć krzyżową. W ten sposób pokazał, jak bardzo zawierzył planom bożym, jak bardzo Bóg kocha ludzi, skoro oddał życie Swojego Jednorodzonego Syna na tak straszną mękę. Pozwolił mu przyjąć ciało ludzkie, by pokazać nam, jak walczyć ze śmiercią i szatanem. Chrystus umarł za nas, za nasze grzechy zgodnie z Pismem Świętym, zwyciężając śmierć. Jezus umarł zgodnie z Pismem, zgodnie z planami bożymi²⁸.

Chrystus królem i sędzią

Chrześcijaństwo narodziło się z przekonania, że Chrystus zmartwychwstał i żyje. Każdy chrześcijanin powinien znać tę prawdę, wyznawać i stosować się do wskazówek liturgii i modlitw²⁹. Liturgia w Święto Podwyższenia Krzyża wskazuje, że Jezus na krzyżu dokonał sądu nad światem, stał się Panem i Królem. Temat ten jest akcentowany w prefacji o Męce Pańskiej nr 17, która powinna być szczególnie użyta w Mszach o tajemnicy Krzyża i Męki Pańskiej³⁰.

Sąd Chrystusa nad światem przebiega, według Ewangelisty Jana, następująco: „Teraz odbywa się sąd nad tym światem. Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony. A Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony przyciągnę wszystkich do siebie. To powiedział zaznaczając, jaką śmiercią miał umrzeć” (J 12, 31n). Zarazem Jezus nie jest tym, który ma potępić i ukarać świat, ale go odkupić: „Nie przyszedłem bowiem po to, aby świat sądzić, ale aby świat zbawić. Kto gardzi Mną i nie przyjmuje słów moich, ten ma swego sędziego: słowo, które powiedziałem, ono to będzie go sądzić w dniu ostatecznym” (J 12, 44-48). Tak więc przepowiadając tajemnicę dnia, homilista odwołując się do Objawienia i tekstu prefacji nr 17, winien ukazywać Jezusa jako Pana i Zbawiciela, który przyszedł nie by sądzić świat, ale by go zbawić i wzbudzić wiarę u wszystkich w dobroć Boga.

Wiara w dobroć Boga winna pociągać uczniów Chrystusa do szlachetnego postępowania, które przy końcu czasów zostanie ocenione: „Pójdźcie błogosławieni Ojca mego, weźcie w posiadanie królestwo, przygotowane wam od założenia świata” (Mt 25,34). Droga na spotkanie Króla wiedzie przez kon-

²⁷ Por. P. Borto, S. Sarek, *Diakonia Liturgiczna, Ruchu Światło – Życie*, <http://www.kielce.opoka.org.pl/?mod=doc&cat=1&id=353> (odczyt: 13.03.2012).

²⁸ Por. A. Świderkówna, *Prawie wszystko o Biblii*, Warszawa 2002, s. 290.

²⁹ Por. tenże, *Rozmowy o Biblii. Nowy Testament*, Warszawa 2000, s. 94.

³⁰ MRdP 34*, 178’.

kretne czyny miłości i poprzez najmniejszych braci oraz przez sąd boży. Wiara w Jezusa Chrystusa powinna motywować do czynów miłości.

„Gdy zostanę wywyższony nad ziemię, przyciągnę wszystkich do siebie” (J 12, 31) - wskazuje antyfona na Komunię w Święto Podwyższenia Krzyża Świętego. Jezus Chrystus dzięki swojemu poświęceniu i oddaniu w ufność Bogu został wywyższony nad światem, nad ludźmi i siedzi po prawicy samego Boga Ojca Wszechmogącego. Dlatego też antyfona wskazuje tę myśl w tak dosłowny sposób. Jezus Chrystus, który już siedzi po prawicy Boga, przyciągnie do siebie wszystkich, którzy w niego uwierzą i zaufają boskim zamierzeniom. Podobnie jak On sam oddając swoje życie na krzyżu za nas wszystkich, za nasze grzechy³¹.

Na krzyżu szatan poniósł wielką klęskę. Wielki bój między dobrem i złem, osiągnął apogeum w momencie śmierci Jezusa na krzyżu. Odkupiciel powiedział: „Teraz odbywa się sąd nad tym światem, teraz władca tego świata będzie wyrzucony. A gdy Ja będę wywyższony ponad ziemię, wszystkich do siebie pociągnę” (J 12,32). Tylko w świetle krzyża ludzie mogą dostrzec prawdziwą naturę szatana. Wskazuje się tu na niego, jako na kłamcę, mordercę i inspiratora zła. Wskazuje na to św. Jan w Ewangelii: „Wy macie diabła za ojca i chcecie spełniać požądania waszego ojca. Od początku był on zabójcą i w prawdzie nie wytrwał, bo prawdy w nim nie ma. Kiedy mówi kłamstwo, od siebie mówi, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa” (J 8,44). Jan podkreśla cechy szatana, by wskazać nam prawdziwe jego oblicze oraz byśmy mogli pojąć prawdziwą naturę buntu przeciwko Bogu³².

Księga Apokalipsy opisuje klęskę szatana tak: „Teraz nastąpi zbawienie i moc, i panowanie Boga naszego, i władztwo Pomazańca jego, gdyż zrzucony został oskarżyciel braci naszych, który dniem i nocą oskarżał ich przed naszym Bogiem” (Ap 12, 10). To, co początkowo dla ówczesnych mogło wydać się upadkiem Chrystusa, okazało się w ostateczności Jego zwycięstwem.

Chrystus obdarzył nas „nowym życiem przez Ofiarę złożoną na drzewie krzyża”³³. Jezus, ukrzyżowany w słabości, wstał z grobu w pełni siły i blasku, w całej swej olśniewającej chwale. Kiedy rozwiały się mgły, trzeciego dnia rozległ się okrzyk w całym wszechświecie, że Pan zmartwychwstał. Porażka okazała się zwycięstwem, płacz zamienił się w radość, noc w dzień, a ciemność w światło. Śmierć na Krzyżu nie była wcale, jakby się mogło wydawać, zwycięstwem szatana a tylko ukazaniem miłości bożej. Bóg pokazał miłość do swego Syna oraz ludzi poprzez Jego cierpienie. Ukazanie tak wielkiej miłości bożej, ma nam pomóc się nawrócić. Wiedząc, że Bóg Ojciec kocha nas tak bardzo, że odpuści nam nasze grzechy. Ponadto zwycięstwo Jezusa nad śmier-

³¹ Por. tamże, s. 290.

³² Por. O. Danielewicz, *Co mówił Jezus o szatanie?*, „Znaki czasu” 6(2008), <http://www.przebudzenieserc.pl/index.php/artykuy-i-felietony/biblia/148-co-mowil-jezus-o-szatanie.html> (odczyt: 06.03.2012).

³³ MRdP 178’.

cią, ukazało nam, że na pewno jest on Synem Bożym, naszym Bogiem i Panem. Ludzie całują krzyż, bo on jest żywym dowodem miłości. Każdy z nas nosząc znak krzyża oddaje się w opiekę Jezusa. Jego zmartwychwstanie jest dla nas wielkim zwycięstwem. Dlatego też w momencie zmartwychwstania Jezusa, szatan poniósł porażającą klęskę. Przegrał on walkę z Chrystusem, właśnie dzięki Jego śmierci na krzyżu.

Szatan jednak dalej toczył wojnę z Bogiem, pomimo oczywistej przegranej. Nastąpił zaciekły atak na pierwszych chrześcijan. Jednocześnie krzyż objawił diametralnie różną od diabelskiej naturę Boga. W pierwszym przypadku jest to umiłowanie potęgi, w drugim — potęga miłości Boga do ludzi. Nie mogąc już nic uczynić Jezusowi, po Jego zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu szatan zwrócił swój gniew przeciwko Jego Kościołowi. Dla porównania można przytoczyć fragment z Apokalipsy: „A kiedy ujrzał Smok, że został strącony na ziemię, począł ścigać Niewiastę, która porodziła Mężczyznę” (Ap 12,13). Bóg wskrzesił Pana naszego Jezusa Chrystusa z martwych i dał Mu chwałę i tron po prawicy swojej. Chrystusowi wszystko zostało poddane na niebie i ziemi³⁴.

Kościół wierzy i naucza, że Jezus cierpiał z woli, postanowienia i przewidzenia bożego (por. Dz 2,23) po to, aby wykupić ludzkość z niewoli grzechu pierworodnego. Człowiek został wykupiony „nie czymś przemijającym, srebrem lub złotem, ale drogocenną krwią Chrystusa, jako baranka niepokalanego i bez zmayı” (por. 1 P 1,18-19). Jezus umarł ze względu na nasze grzechy. To one są prawdziwym powodem Jego męki i śmierci. W naszym imieniu poniósł wszystkie konsekwencje popełnionego przez nas zła. Ojciec zaś przywrócił Mu życie, wskrzeszając Go z martwych i potwierdzając w ten sposób sens śmierci Jezusa jako wyzwolenia człowieka od grzechu³⁵.

Mówiąc o pierwszym owocu Ducha, który otrzymaliśmy we chrzcie i bierzmowaniu, którym jest miłość, kaznodzieja powinien wskazać, że wiara bez miłości jest niczym. Syn Człowieczy na końcu czasów przyjdzie w chwale do swego królestwa i odda każdemu według jego uczynków. „Wezmą oni w posiadanie królestwo, tj. wejdą pod pełne i ostateczne panowanie Boga, uczestniczyć będą w Jego chwale, odziedziczą życie wieczne” (Mt 19,29; 25,46), „wejdą do radości swego Pana” (25,21). Drogą do „radości Pana” są czyny miłości i dobroci, które sprawiedliwi pełnili wobec najbardziej potrzebujących, zaznaczając przy tym, że pełnili je wobec Niego samego. Te właśnie czyny sprawiły, że zostali przyjęci do królestwa chwały³⁶.

Mówiąc o Chrystusie jako Królu i Sędzi, księża powinni wskazywać z całą stanowczością, że Chrystus nie jest jak ziemski król i jak ziemski sędzia. I nie

³⁴ Por. J. McDowell, *Przewodnik apologetyczny*, Warszawa 2002, s. 214.

³⁵ Por. *Odkupieńcza śmierć Jezusa*, <http://www.kerygma.pl/main.php?op=6&go=31&to=27> (odczyt: 12.01.2012).

³⁶ Por. J. Kudasiewicz, *Wizja Chrystusa – Sędziego czasów ostatecznych*, http://sfd.kuria.lublin.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=369:wizja-chrystusa-sdziego-czasow-ostatecznych-ks-j-kudasiewicz&catid=38:medytacje-biblijne&Itemid=68 (odczyt: 11.01.2012).

chce taki być. Jego panowanie jest tym, czego mamy wyglądać z nadzieją, bo wtedy dopiero doświadczymy prawdziwej radości bycia poddanym komuś, kto kocha. Jego sąd stanie się dla nas konkretnym doświadczeniem tej miłości. Zresztą z miłości właśnie będziemy sądzeni przez Chrystusa. I z pewnością będziemy zaskoczeni tym, co usłyszymy od Chrystusa, tak jak byli zaskoczeni tym, co usłyszeli na sądzie, sprawiedliwi i niesprawiedliwi. I jedni i drudzy nie wiedzieli, kiedy spotkali Jezusa w swoim życiu³⁷.

Ofiara, która dokonała się na krzyżu, prowadzi do nieba wszystkich w Niego wierzących³⁸. Należy zwrócić uwagę, że w doczesności dopełnia się wielkie dzieło chrystusowego panowania, odkupienia, wyboru wieczności. Dobra Nowina przypomina, że nie brakuje okazji i możliwości, by dobrze wybrać, by przyczynić się do coraz pełniejszego uobecniania bożego królestwa. Zadaniem Kościoła jest przekazywać osobom katechizowanym całą tajemnicę naszego zbawienia dokonaną w Chrystusie³⁹. Chrystus, Król i Pasterz, nieustannie wychodzi potrzebującym zbawienia naprzeciw ze swoją pomocą. Nie chce, by ktokolwiek rozminął się z Nim, lecz by każdy doszedł do zbawienia, przyjął zaproszenie do udziału w świecie odnowionym i dopełnionym⁴⁰.

Podsumowanie

Modlitwy mszalne na święto Podwyższenia Krzyża mocno podkreślają jego znaczenie w życiu chrześcijan. Misterium krzyża objawia się wiernym jako nasze odkupienie. Chrystus przez swoją ofiarę zwyciężył śmierć, szatana i zasiadł po prawicy Boga. Chrześcijanin wyznaje, że chlubi się krzyżem Pana Jezusa. Modlitwy mszalne tego dnia akcentują posłannictwo Jezusa Chrystusa jako zbawiciela. On przez swoją śmierć potwierdził prawdy głoszone podczas ziemskiego życia. A ofiara Jezusa, która dokonała się na krzyżu, prowadzi do nieba wszystkich w Niego wierzących.

PROCLAMATION OF THE CROSS MYSTERY BASED ON THE MASS PRAYERS FOR THE FEAST OF EXALTATION OF THE HOLY CROSS

Summary

Mass prayers for the Feast of Exaltation of the Cross are strongly emphasize the importance of the cross in the life of Christians. The mystery of the

³⁷ Por. M. Karpiński, *Król i sędzia*, <http://www.wdrodze.pl/archiwum/index.php?mod=archiwumtekst&id=12673> (odczyt: 10.01.2012).

³⁸ Por. E. Wajszak, *Funkcje wychowawcze Chrystusa w Ewangeliach*, „Collectanea Theologica” 40(1970), s. 64.

³⁹ Por. Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Ogólna Instrukcja Katechetyczna*, s. 33.

⁴⁰ Por. W. Misztal, *Chrystus Król i wszyscy*, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TA/TAL/chrystus_krol_wszyscy.html (odczyt: 15.01.2012).

cross is revealed to the faithful as our redemption. Christ by his sacrifice won with death, Satan and sat at the right of God. The Christian confesses that he is glorified by the cross of the Lord Jesus. Mass prayers in this day accentuate the mission of Jesus Christ as the savior. He through his death confirmed the truths proclaimed during his life on earth. And the sacrifice of Jesus, which was made on the cross, leads to heaven all his believers.

Key words: proclaiming the cross, mass prayers, sacrifice of Christ.

Bibliografia

- Bednarz M., *Ewangelie synoptyczne*, Tarnów 1999.
- Borto P., Sarek S., *Diakonia Liturgiczna, Ruchu Światło – Życie*, <http://www.kielce.opoka.org.pl/?mod=doc&cat=1&id=353> (odczyt: 13.03.2012).
- Broński W., *Homilia w dokumentach Kościoła współczesnego*, Lublin 1999.
- Brzegowy T., *Męka i śmierć Mesjasza według pieśni Izajasza o Słudze Jahwe*, w: *Krzyż Twój uwielbimy*, red. R. Bartnicki, T. Brzegowy, A. Czaja, Tarnów 2011.
- Danielewicz O., *Co mówił Jezus o szatanie?*, „Znaki czasu” 6(2008), <http://www.przebudzenie-serc.pl/index.php/artkuy-i-felietony/biblia/148-co-mowil-jezus-o-szatanie.html> (odczyt: 06.03.2012).
- Jan Paweł II, Adhortacja apostołska *Ecclesia in Africa*.
- Karpiński M., *Król i sędzia*, <http://www.wdrodze.pl/archiwum/index.php?mod=archiwum-tekst&id=12673> (odczyt: 10.01.2012).
- Katechizm Kościoła Katolickiego.
- Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Ogólna Instrukcja Katechetyczna*.
- Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym.
- Konstytucja o Liturgii świętej.
- Koperek S., *Krzyż w liturgii katolickiej*, w: *Teologia krzyża w ujęciu ekumenicznym (materiały z sympozjum)*, red. Z. Kijas, Kraków 1994.
- Kudasiewicz J., *Wizja Chrystusa – Sędziego czasów ostatecznych*, http://sfd.kuria.lublin.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=369:wizja-chrystusa-sdziego-czasw-ostatecznych-ks-j-kudasiewicz&catid=38:medytacje-biblijne&Itemid=68 (odczyt: 11.01.2012).
- Kudasiewicz J., *Zbawienie przyszło przez krzyż*, w: WA 1-2(1984).
- Läpple A., *Od egzegezy do katechezy*, przekł. B. Białecki, t. II, Warszawa 1986.
- McDowell J., *Przewodnik apologetyczny*, Warszawa 2002.
- Misztal W., *Chrystus Król i wszyscy*, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TA/TAL/chrystus_krol_wszyscy.html (odczyt: 15.01.2012).
- Mszał Rzymski dla Diecezji Polskich, Poznań 1986.
- Nadolski B., *Leksykon Liturgii*, Poznań 2006.
- Odkupieńcza śmierć Jezusa*, <http://www.kerygma.pl/main.php?op=6&go=31&to=27> (odczyt: 12.01.2012).
- Ozorowski M., *Postulowanie wiary*, w: *Zeszyty Odnowy w Duchu Świętym*, 6(2006).
- Piotrowski M., *Eucharystia – zwycięstwo ostateczne*, „Miłujcie się” 2(2005), http://www.milujciecie.org.pl/nr/temat_numeru/eucharystia_zwyciestwo_ostateczne.html (odczyt: 03.03.2012).
- Simon H., *Teksty liturgiczne jako źródło przepowiadania*, w: *Liturgia i przepowiadanie*, red. W. Przyczyna, Kraków 2010.
- Świderkówna A., *Prawie wszystko o Biblii*, Warszawa 2002.
- Świderkówna A., *Rozmowy o Biblii. Nowy Testament*, Warszawa 2000.
- Wajszak E., *Funkcje wychowawcze Chrystusa w Ewangeliach*, „Collectanea Theologica” 40(1970).